

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-04-05
Besvaras senast
2017-04-12 kl. 12.00

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:1194 Rankningar som diplomatiskt verktyg

På senare tid har förekomsten av rankningar ökat kraftigt. Det rör sig om regionala, nationella och internationella rankningar av olika slag och inom en rad olika områden.

I en alltmer globaliserad och digitaliserad värld, i vilken information lätt sprids och görs tillgänglig för breda grupper, så blottar rankningar länders prestation inom en rad olika områden. Just denna egenskap har gjort rankningar till ett kraftfullt vapen mot bland annat länder som inte lever upp till sina internationella åtaganden.

Det som gör rankningar till en effektiv påverkansstrategi är den tydligt jämförande aspekten. De rankade aktörerna kan enkelt jämföras med andra länder eller konkurrenter. Plötsligt blir komplexa förhållanden enkla att ta upp av sådana samhälleliga aktörer som medier, oppositionella grupper och NGO:er.

PISA-rankningen är ett tydligt exempel på hur länder reformerar sina utbildningssystem för att klättra i rankningen. Ett annat exempel är Världsbankens Ease of doing business-rankningar. Båda dessa rankningar har på kort tid kommit att sätta agendan och diktera vilka reformer, regleringar och avregleringar som anses legitima och acceptabla inom respektive politikområde.

Aktuell statsvetenskaplig forskning visar också att även rankningar skapade av stater kan utgöra effektiva påverkansstrategier. Ett exempel är USA:s utrikesdepartements rankningar av länder utifrån antitrafickinglagar. Denna ranking beskrivs inte som neutral utan anses av den amerikanska regeringen som ett diplomatiskt verktyg för förbättrandet av mänskliga rättigheter i världen. Det visar sig också att länder som rankas som traffickingbenägna anstränger sig för att komma till rätta med situationen för att förbättra sitt rykte internationellt i syfte att möjliggöra framtida samarbeten.

Det svenska utrikesdepartementet tillhör i dag ett av få statliga departement i världen som publicerar rapporter om länders respekt för mänskliga rättigheter. Dessa rapporter skulle kunna omvandlas till rankningar utifrån regeringens nuvarande utrikespolitiska mål. Detta vore också i linje med regeringens skrivelse att uppnå sina utrikespolitiska mål genom attraktionskraft i stället för

styrka. En sådan rankning kan endast ses som ett komplement till regeringens existerande påverkansstrategier.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga utrikesminister Margot Wallström:

Anser ministern att rankningar kan vara en kompletterande påverkansstrategi för att uppnå utrikespolitiska mål, och är ministern i så fall beredd att ta något initiativ för att åstadkomma detta?

.....
Faradj Koliev (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors